

13.00.00	13.00.06	01.00.00
13.00.01	13.00.07	02.00.00
13.00.02	13.00.08	03.00.00
13.00.03	13.00.09	09.00.00
13.00.04	07.00.00	10.00.00
13.00.05	19.00.00	11.00.00

№3/2025

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogik, psixometodologik va tabiiy fanlarga
ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 690 sahifa,
20-mart, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Qirg'izboyev Abdug'afur Karimjonovich
Tarix fanlari doktori, professor

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna
Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Umarova H.O'. – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'icha falsafa doktori (PhD)
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Toshkent davlat texnika universiteti, G. V. Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti Toshkent temir yo'l muhandislari instituti.

EDITOR-IN-CHIEF:

Qirg'izboyev Abdug'affor Karimjonovich
Doctor of Historical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Umarova H.O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Woogyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali Oliy attestatsiya komissiyasining 26-08-2024 yildagi №11-05-4381/01-Kengash tavsiyasiga ko’ra, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning tadqiqot ishlari yuzasidan dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro’yxatiga kiritilgan.

Asos: OAK Pedagogik texnologiyalar va psixologik tadqiqotlar bo’yicha ekspert kengashi tavsiyasi (29-10-2024-y.; №10); OAK Tartib-qoida komissiyasi qarori (30-10-2024-y., №10/24); OAK Rayosatining qarori (31-10-2024-y., №363/5).

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.06.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan №C-5669245
reyestr raqami tartibi bo’yicha
ro’yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310

MUNDARIJA

Ta'lim jarayonini transformatsiya qilishning samarali yo'llari.....	10
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna	
Maktab darsliklari innovatsion o'qitish vositasi sifatida.....	14
Abdullayeva Maftuna Odiljon qizi	
O'quvchilarda raqamli kompetensiyalarni rivojlantirishning samarali usullari.....	18
Aliyeva Shahrizoda Berdimurod qizi	
Fizikada darsdan tashqari to'garak mashg'ulotlarida (7-sinf) o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish.....	20
Allayarova Sayyora Xadjibayevna	
Kouching texnologiyalari asosida bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilarining amaliy kompetentligini rivojlantirish.....	26
Axmedova Sarvinov Azatovna	
Pedagogik ta'limda klaster metodlarining dunyo mamlakatlari tajribasidagi o'rni.....	29
Badalov Dilmurod Abdixalilovich	
Human-AI Collaboration in Teaching: a New Paradigm in Pedagogy.....	32
Baxarova Asila Shermatovna	
Orienting 7th-Grade Students Towards Career Choices Through Interdisciplinary Teaching of Physics....	35
Boyturayeva Gulbahor Kamoliddin qizi, Zakhidov Ibrokhimjon Obidjonovich	
Muhandislik sohasi ta'lim yo'nalishi bo'yicha tadbirkorlik g'oyasini shakllantirish usullari.....	41
Butayev Tuxtasin	
Chet tillarini o'rganishda eraklarning roli va ahamiyati.....	46
Djuraeva Gavxar Normurotovna	
Ta'limda "boshqaruv", "kompetentlik" hamda "boshqaruv kompetentligi" tushunchalari.....	49
Egamberdiyeva Gulxayohon Bahodir qizi	
Grammar in Spoken and Written Communication: Practical Aspects – the Use of Communication and Common Errors in Grammar Usage.....	53
Elmirzayeva Maftuna Dusmurod kizi, Mustafoyeva Nigina Shuhrat qizi	
Gadjetlar bolaning rivojlanishi va sog'lig'iga qanday ta'sir qiladi.....	57
Fayziyeva Nodira Sobirovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining konstruksiyalash va modellashtirish kompetensiyalarini rivojlantirish.....	61
Haydarov Mirjalol Shog'dorovich	
Innovatsion yondashuv asosida "Qon aylanish sistemasi" mavzusi bo'yicha nazariy mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazish metodikasi (8-sinf misolida).....	64
Ibragimova Kamola Zokirjon qizi	
"Bolalar folklori" fanini o'qitishda talabalar tadqiqotchilik kompetensiyasini akmeologik yondashuv asosida takomillashtirishning didaktik imkoniyatlari.....	68
Ilxamova Bibinur Po'latjon qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida iqtidorli bolalar bilan ishlash texnologiyalari.....	71
Karimjonova Dilrabo Akbarali qizi	
Gamification in Primary School: How Game-Based Methods Increase Motivation to Learn.....	74
Khaitova Nazokat	
Enhancing Project Competencies in Academic English: Integrating Music, Drama, and Technology in Engineering Education.....	78
Abdullayeva Komila Timurovna	
Maktabgacha ta'limda inklyuziv ta'limni tashkil etishning dolzarb masalalari.....	81
Mamatisayeva Surayyo Axmadjon qizi	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarining boshlang'ich sinflarida "Lesson study" metodikasidan foydalanish.....	87
Muradova Feruza Abdurazak qizi	
Ta'limni raqamlashtirish sharoitida bo'lajak o'qituvchilarning ijtimoiy-madaniy kompetensiyasini shakllantirish – ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida.....	90
Musaeva Umida Xolmatjonovna	

Zamonaviy ta'limga asoslangan maktabgacha ta'lim tashkilotlarining didaktik salohiyatini takomillashtirish masalalari.....	94
<i>O'rinova Feruza O'ljayevna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda kommunikativ ko'nikmalar – ijtimoiy-psixologik fenomen sifatida	98
<i>Otabek Abduraxmonov</i>	
The Development of Technical University Students' Skills for Creative Engineering Projects	102
<i>Parmankulov Farkhod Nurali ugli</i>	
Ijodkorlik asosida bo'lajak tarbiyachilar kasbiy kompetentligini shakllantirish	110
<i>Quysinova Shahlo Nasim qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda o'quv jarayonini loyihalashtirishda innovatsion yondashuv	114
<i>Rahmonov Azamat Ruzvonovich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning integrativ yondashuv asosida kreativ qobiliyatini shakllantirish	117
<i>Riskitillayeva Nihola Abduvohid qizi</i>	
Kasbiy rivojlanishning umumiy konsepsiyasi va uning ta'lim jarayonidagi ahamiyati.....	120
<i>Turg'unov Axror Yodgor o'g'li</i>	
Ona tili ta'limida fonetik va orfografik mashqlar tasnifi.....	124
<i>Urazboyeva Sabohat Ortiqboyevna</i>	
Shaxs oti yasovchi -chi affiksining faollashuvi	128
<i>Usmanov Abdijabbar Norbo'tayevich</i>	
Experimental Study of Developing Students' Inclusive Readiness in Higher Education Pedagogy Based on a Competency Approach.....	131
<i>Xafizova Umida Juraboy qizi</i>	
Texnik sohalar bo'yicha ingliz tilidagi terminologiyani o'rgatish metodikasi.....	134
<i>Xolxodjayeva Dilfuza Shoakrom qizi</i>	
Biologiya o'quv fanidan olimpiadalar tashkil etishning pedagogik shart- sharoitlari	139
<i>Zayniyev Suxrobjon Islombek o'g'li</i>	
Oliy ta'lim tarixiy paradigmalarning shakllanishi va ularning rivojlanish bosqichlari.....	143
<i>Ziyoyeva Irodaxon Umidjon qizi</i>	
Теоретические основы профессиональной рефлексии в педагогической деятельности.....	147
<i>Мухсиева А. Ш., Исохонова А. Ш.</i>	
Анализ основных проблем начального образования в контексте современных вызовов.....	150
<i>Латипова Маърифат Салохиддиновна</i>	
Pedagogik faoliyatda praksiologiyaning o'rni.....	155
<i>Kaldibekova Anargul Sotbarovna, Rahmonova Sevara Burxon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida multimedia texnologiyasidan foydalanish uslubiyoti.....	158
<i>Ashurova Dilfuza Nabiyevna, Shokirova Durдона Shuxrat qizi, Toshtemirova Kamola Ergashevna</i>	
Informatika darslarida o'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning xorij tajribasi	162
<i>Ahmadova Kamola Ahmad qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning kasbga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishda jahon tajribasi (Germaniya tajribasi misolida).....	166
<i>Aminova Nodirabegim Hasanjonovna</i>	
Talabalarning jismoniy sifatlarini rivojlantirishda Crossfit mashg'ulotlarining roli	171
<i>Arabbayev Xurshidbek Xusniddinovich</i>	
Turistik terminlarning etimologik manbalarini Scaffolding metodi yordamida o'rganishning nazariy-metodologik asoslari.....	175
<i>Ashurov Nurbek Oybek o'g'li</i>	
The Problem of Oral Diseases	179
<i>Babayeva N. M.</i>	
Biomexanik tahlil asosida yadro irg'itish texnikasini takomillashtirish samaradorligi.....	182
<i>Djabbarov Ahror Islamovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida estetik tarbiya tushunchalarini rivojlantirishda art-pedagogikaning nazariy asoslari.....	186
<i>Gulboyev Akbar Tuxtayevich</i>	
Jismoniy tarbiya darslarida xorij tajribalaridan foydalanish.....	190
<i>Islomov Maruf Abdushukurovich</i>	

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni STEAM texnologiyasi asosida intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishning amaliy tizimi	193
Jo'rayeva Dilafro'z Shuxrat qizi	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda liderlik sifatlarini rivojlantirish bo'yicha tajriba-sinov ishlarini tashkil etish	197
Kadirova Nilufar Mirkarim qizi	
Harakatli o'yinlar vositasida ijtimoiy moslashuvchanlik va hamkorlikni shakllantirish texnologiyasi	201
Karimova Sadoqat	
Musiqaviy ritmik gimnastikada foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	206
Kazakov Shavkat Norqobilovich	
Creativity of Students in the Process of Independent Education	209
Kurbanova Buzaynab Nurmukhammadiyevna	
Qashqadaryo viloyatida faoliyat ko'rsatayotgan bolalar musiqa va san'at maktablarining umumiy tarixi....	213
Moxira Maxmanova	
Futbol sportini rivojlantirishning maqsad va vazifalari	217
Nigmanov Maxkam Mamurjanovich	
Talabalarda kooperativ kompetentlikni rivojlantirish dolzarb pedagogik muammo sifatida	220
Qudratxo'jayeva Dilshodaxon G'ayratilla qizi	
The Methodology of Teaching Graphic Elements in the Python Programming Language	223
Rajabova Gulchekhra Salomovna	
Tizimli yondashuv otmning ilmiy-ta'limiy potensialini shakllantirish omili sifatida	227
Saidova Zarifa Uskanboy qizi	
Koxlear implantatsiyaning kelib chiqish tarixi va koxlear implant samaradorligi.....	230
Salimova Hilola Rustamovna	
Talaba qizlarga musiqa yordamida badiiy gimnastika arqonida bajariladigan mashqlarni o'rgatish va takomillashtirish.....	235
Sultanova Musharafxon Xudoykul qizi	
Fizika darslarida o'quvchilarda ma'naviy va axloqiy tarbiyani shakllantirish metodikasi	239
Turabova Lobar Xusen qizi	
Boshlang'ich sinflarda o'qishga o'rgatish metodikasi: an'anaviy va innovatsion yondashuvlar.....	242
Yusupova Sanobar Odil qizi	
Актуальные методы и инструменты на уроках рки при изучении синонимов, антонимов и фразеологизмов.....	245
Алиева Малика Шухратовна	
Нейроупражнения как средство повышения познавательных навыков у детей начальной школы....	248
Бабаназарова Мафтуна Назарбековна	
Диалогическая структура романа: взгляд через призму автора	251
Шиманская Диана Боходировна	
O'zbek va rus adabiyotida drabbl janri: Anton Chexov va Abdulla Qahhor ijodi misolida.....	254
Annayeva Lola Rasulovna	
O'zbek tilida zamonaviy lingvistik tendensiyalar: yangi so'zlar, ijtimoiy tarmoqlar va ommaviy madaniyat ta'siri	257
Absalomova Dildora Ravshanovna	
Mehnatsevarlik tushunchasining psixologik va pedagogik tahlili	261
Axmadaliyeva Muxarramoy Olimjon qizi	
Umumta'lim maktablarida interfaol metodlar yordamida ingliz tili mashg'ulotlarini tashkil etish yo'llari.....	263
D. A. Mirsagatov	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning bog'langan nutq rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari.....	267
Irkinova Iroda	
Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik boshqaruvni takomillashtirish va ta'lim sifatini oshirish mexanizmlari	271
Akmalova Mohinur Zafarovna, Ismoilova Farangiz Xasan qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida TRIZ texnologiyasidan foydalanish.....	275
Kodirova Madina Kobuljon qizi	
Boshlang'ich sinf darslarida darsliklar bilan ishlashning ahamiyati	278
Kubayeva Nilufar Shuhrat qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashning innovatsion metodik tizimi.....	281
Nosirova Ra'no Xamidovna	

Tarix darslarida axloqiy qadriyatlarni o'rgatishning innovatsion metodlari: interfaol usullar va texnologiyalardan foydalanish	284
Rayxona Surobova	
Bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash jarayonida kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish	288
Safarova Sojida Saxaddin qizi	
Zamonaviy pedagogik texnologiyalar qo'llash orqali talabalariga siydik tosh kasalliklarining o'qitishni takomillashtirish	291
Soliyev Muzaffarjon Baxtiyorjon o'g'li	
Phrasal Verbs and Their Role in Everyday English	295
Zuvaytova Sarvinoz Nusurxon kizi	
Значение толерантности в современном образовании	298
Бекбосинова Зияда Куралбай кизи	
Лингвистика: история, основные концепции и современные тенденции	301
Юлдашева Дилноза Бекмуродовна	
Shaxmat sporti orqali strategik fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishning psixopedagogik asoslari	304
Rajapov G'olibbek Oripovich	
Maktab direktorlarining boshqaruv ko'nikmalarini sinergetik yondashuv asosida rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	308
Yusupova Dilnoza Fayzullayevna	
The Influence of Shakespeare on Modern English Literature	311
Ismoilov Anvar Rustamovich, Ismoilova Shaxzoda Isroilovna	
Talabalar estetik madaniyatini rivojlantirishda badiiy pedagogika imkoniyatlaridan foydalanishning nazariy asoslari	315
Z. Q. Akramjanova	
Pedagogik innovatsiyalar va ularning ta'lim sifatiga ta'siri	319
Pardayeva Zilola Suvankulovna	
Ta'lim sifatini oshirishda interfaol usullarning o'rni	322
Lapasova Zebiniso Xidirovna	
Jamoadi ishlash ko'nikmalarining boshlang'ich ta'limni tashkil etishdagi ahamiyati	325
Shaxnoza Baxromjonovna Jumanova	
Ta'limda gamifikatsiyaning etika va pedagogik tamoyillari	329
Raxmonova Mexriniso Shuxratovna	
Социально-эмоциональное обучение в общеобразовательной школе: как фактор развития навыков XXI века	333
Нажмудинова Мадина Халимовна	
O'smir-yoshlarning ijtimoiylashuv jarayoni va unga ta'sir etuvchi omillar	336
Artikova Gulnoza Xasanovna	
O'spirinlik davridagi depressiv holatlarni psixodiagnostika va psixokorreksiya qilish usullari	341
Bannayev Maxamadin Sotvoldiyevich	
Bo'lajak kimyo fani o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish metodikasini raqamli ta'lim texnologiyalar vositasida takomillashtirishning ahamiyati	346
Begmanova Gauhar Elbaevna	
Sun'iy intellektning ta'lim jarayonini takomillashtirishdagi o'rni	350
Bilolov Inomjon O'ktamovich, Nuritdinova Gulnigor Taxirjanovna	
The Role of Didactic Principles in Modular-Credit Learning	353
Ergasheva Diloram Daniyarovna	
Faollik markazlarida mashg'ulotlarni tashkil etish texnologiyalari	357
Irisova Sayyora Rajabovna	
Talabalarda Case-Study texnologiyasi yordamida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish	362
Islomova Moxichexra Bekmurzayevna	
Dars jarayonida kreativ metodlar va texnologiyalardan foydalanish	367
Ko'palboyeva Farangiz Jahongir qizi	
Kvalimetrik monitoring bilan bog'liq xorijiy tajriba	370
Komilova (Obidxonova) Robiya Abdushukur qizi	
Kredit-modul tizimida didaktik kompetensiyani rivojlantirishga yo'naltirilgan innovatsion metodlar	373
Kushimova Mahbuba Janibekovna	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Mahallalarda yetim va ota-ona qaramog'idan mahrum bo'lgan bolalar bilan ishlashda mahalla raisi, xotin-qizlar faollari, "Oqila ayollar" va boshqa jamoatchilik tashkilotlarining vazifalari, huquq va majburiyatlari.....	378
	Musurmanova Shaxlo Ilhomovna	
	Maktabgacha ta'lim tashkilotida zamonaviy innovatsion texnologiyalar.....	383
	N. O. Saidova, H. Alijonova	
	Biologiya o'qitish jarayonida didaktik-ko'rgazmali vositalardan foydalanish.....	386
	Ro'zmatova Sharofat Toshmatjonovna	
	"Titan" asarining badiiy, semantik va grammatik tahlili.....	391
	Samiyeva Iymona Mehriddin qizi	
	Umumta'lim muassasalari rahbar kadrlarining raqobatbardoshligini oshirish mexanizmini takomillashtirish.....	395
	Uzakbaeva Raxima Xojabaevna	
	Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishining asosiy omillari.....	399
	Xamidova Diyora Rustam qizi, Nurmonova Yeshoda Boris qizi	
	Maktabga tayyorlov davrida ta'limiy o'yinlar vositasida kreativlikni rivojlantirish orqali universal ta'lim faoliyatini shakllantirish.....	404
	Xolmatova Sarvinoz	
	Boshlang'ich sinflar o'quvchilariga masal va maqol janrlarining o'rgatilishi.....	408
	Xudoyberdiyeva Nodira O'ktamovna, Ibotova Vasila Laziz qizi	
	O'quvchilarga harf shakllarini o'rgatish metodikasini takomillashtirish.....	410
	Sharopova Xolida Ilyos qizi	
	Matematik tafakkurni o'stirishning mohiyati xususida.....	413
	Yuldasheva Ma'mura Yulchiyevna	
	Xalq og'zaki ijodini o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.....	417
	Baxtiyorova Sabrina Bobirovna, Jamolova Mohigul Baxtiyorovna	
	Kichik hududlarda aholi tabiiy ko'payishining salbiy va ijobiy tomonlari (Denov tumani misolida).....	420
	Abdimovminov Tog'oy Nazar Abdinaxat o'g'li, Sulaymonov Sardor Isroil o'g'li	
	O'quvchilarni tarbiyalashda artpedagogika tizimini xorijiy tajriba integratsiyalashuvi asosida takomillashtirish.....	423
	Choriyeva Dildora Ismat qizi	
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida dizayn fikrlashni badiiy asarlar vositasida shakllantirishning nazariy asoslari.....	426
	Dadamirzayeva Ma'mura Shokirjon qizi	
	Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda jismoniy sifatlarni diagnostikalash texnologiyasi.....	429
	Djamilova Nargiza Nuriddinovna, Asadova Madina Namoz qizi	
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiy kreativlikni shakllantirish – sifatlil ta'lim olish omili sifatida.....	432
	Erkinboyeva Kamola Shavkatjon qizi	
	Maktabgacha ta'limda rivojlantiruvchi markazlar faoliyatini samarali tashkil etishda virtual va kengaytirilgan reallik texnologiyalaridan foydalanish.....	435
	Foziljonova M. R.	
	Boshlang'ich sinf ona tili darslarida o'quvchilarni intellektual rivojlanishining yoshga bog'liq xususiyatlari.....	438
	Go'zalxon O'sarova Rasuljon qizi	
	Integrativ yondashuv–bo'lajak o'qituvchilarda ijodiy va tahliliy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishning asosiy omili.....	441
	Jalilov Nodirjon Azamatovich	
	Bo'lajak pedagoglarda provokativ pedagogika orqali tanqidiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirishning asosiy tamoyillari.....	444
	Kaldibekova Anargul Sotbarovna, Karimova O'g'iloy Murot qizi	
	Sinfdan tashqari faoliyatlarda boshlang'ich sinf o'quvchilarining shaxsiy rivojlanishini ta'minlash.....	447
	Kasimov Asror Abdulloyevich	
	Inklyuziv ta'lim tushunchasi va uning asosiy xususiyatlari.....	450
	Mamatova Aziza Bo'riboyevna	
	Surpedagogikada STEM yondashuvi.....	454
	Maxmudova Oyul Toxirjonovna	

Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining ijtimoiy-huquqiy kompetensiyasini rivojlantirish	457
<i>Nishonova Munira Yakubjonovna</i>	
Xalq maqollari asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarini mehnat intizomiga o'rgatish yo'llari	461
<i>Nuriddinova Dilshoda Fazliddin qizi</i>	
Malakaviy o'quv amaliyot jarayonida bo'lajak tarbiyachilarni kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning didaktik ta'minoti	464
<i>Ramazonova Bahoroy Sadriddinovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini didaktik o'yinlar yordamida matematik ko'nikmalarini rivojlantirish xususiyatlari	467
<i>Rasulova Muhabbat Pardayevna</i>	
Boshlang'ich sinf o'qish darslarida matn ustida ishlash orqali DTS talablari asosida samarali natijalarga erishish imkoniyatlari	472
<i>Safaraliyeva Mehrangis Shamil qizi</i>	
Raqamli axborot asrida muloqotning ijtimoiy-psixologik transformatsiyasi: oqibatlar va yechimlar	475
<i>Salomov Shamsiddin Saboxiddin o'g'li</i>	
Problems of Socialization in Preschool Children	479
<i>Tulyaganova Dilnoza Ravshankekovna, Botirova Zebo Xasan qizi</i>	
Xotin-qizlarning tazyiq va tajovuzga qarshi dunyoqarashining shakllanish tarixi	483
<i>Uktamova Umida Sunatullayevna</i>	
Психолого-педагогические основы проблемы духовно-нравственного воспитания в начальных классах Узбекистана с учётом использование современных инновационных видов обучения в образовательном процессе	487
<i>Жамолова Камола Комилжон кизи</i>	
Aqliy rivojlanishda muammosi bo'lgan o'quvchilarga savod o'rgatish ishlarining ilmiy asoslari	494
<i>Abdujabborova Mavjuda Baxtiyor qizi</i>	
Ruhiy rivojlanishi sustlashgan bolalarning o'ziga xos xususiyatlari	499
<i>Berdiyev Xurshid Farxod o'g'li</i>	
Pedagoglarda dezinformatsiyaga qarshi kurashish ko'nikmalarini shakllantirish	505
<i>Eshankulova Moxigul Ummatkulovna</i>	
Tizimli yondashuv asosida o'quvchilarning ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirishning nazariy asoslari	511
<i>Hasanova Gulbahor Davlatmamatovna</i>	
Maktab o'qituvchilarini uzluksiz kasbiy rivojlantirishda raqamli texnologiyalaridan foydalanish pedagogik muammolar sifatida	517
<i>Karshiyeva Dilnoza UtKirjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim samaradorligiga erishishda xorijiy tajribalardan foydalanish mexanizmlari	521
<i>Mamadaliyeva Shoxsanam</i>	
Kar va zaif eshituvchi o'quvchilar uchun assistiv texnologiyalar	524
<i>Mirsaid Yunusov Xudayarovich</i>	
Koxlear implantli bolalarning eshituv-nutqiy faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari	530
<i>Nartayeva Shahnoza Yulchibayevna</i>	
Matematika darslarida aqli zaif o'quvchilarning geometrik materiallar asosida tasavvurni shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari	535
<i>Navbahor Shadiyeva Habibulla qizi</i>	
Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarni kasbga yo'naltirish ishlarini tashkil etish xususiyatlari	541
<i>Nodira Toshpulova Sultonmurod qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida vatanga e'tiqodni shakllantirishda milliy qadriyatlarning o'rni	545
<i>Xaydarova Oliya Kaxxarovna, Primqulova Iroda Berdimurodovna</i>	
Autizm sindromli bolalar uchun assistiv texnologiyalar	550
<i>Sevinch Axrorova Abrorovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilaridagi nutq nuqsonlarini kompleks korreksiyalash tamoyillari	555
<i>Tojikulova Gulbaxor Furqat qizi</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning kognitiv qobiliyatlarini bilish kompetensiyasi vositasida rivojlantirish	560
<i>Xakimova Nafosat Solijon qizi</i>	
Boshlang'ich sinflar o'quvchilariga masal va maqol janrlarining o'rganilishi	563
<i>Xudoyberdiyeva Nodira O'ktamovna, Ibotova Vasila Laziz qizi</i>	

Методология преподавания русского языка как иностранного: интеграция прагмалингвистических аспектов и культурных контекстов в обучении узбекских студентов.....	566
<i>Лола Назарова</i>	
Учет психологических и педагогических характеристик будущего учителя в процессе индивидуального тестирования.....	570
<i>Эшбоева Зарина Бобомурод кизи</i>	
Modulli ta'lim texnologiyasi va uni boshlang'ich ta'limda qo'llash.....	574
<i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Norqulova Dilorom</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini pirls topshiriqlariga tayyorlashda o'qish savodxonligi darslarining o'rni va ahamiyati.....	578
<i>Adizova Nodira Baxtiyorovna, Nabiyeva Nigora Normuhammad qizi</i>	
Integrativ yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy tasavvurlarini shakllantirish mazmuni.....	582
<i>Adizova Nodira Baxtiyorovna, Baxronova Shaxnoza Rustamovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda axborot texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari.....	586
<i>Saidova Mohinur Jonpo'latovna, Elova Marjona Shomurod qizi</i>	
Boshlang'ich sinflar uchun mo'ljallangan o'quv lug'atlarining o'ziga xos xususiyatlari.....	592
<i>Ergasheva Tuyg'unoy Shavkatjon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining iqtisodiy bilimdonligini rivojlantirishga yo'naltirilgan ta'limiy materiallarni tayyorlash tamoyillari.....	594
<i>Hakimova Mehriniso Homitovna, Ergasheva Feruzabonu Baxriddin qizi</i>	
21-asr ko'nikmalarining ta'lim tizimida rivojlantirishdagi produktiv yechimlar va ilg'or tendensiyalar.....	598
<i>Idiyeva Gulchehra Izomovna</i>	
Inkorporatsion yondashuvlar orqali bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisidagi kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	603
<i>Jo'rayeva Dilnoz Raxmidinovna</i>	
Birinchi sinf o'quvchilarini maktabga samarali moslashtirish.....	607
<i>Jumayev Ro'ziquil Xoliqulovich, Jo'rayeva Nazokat Farhodovna</i>	
Boshlang'ich sinf darslarida lug'atdan foydalanish amaliyoti: noan'anaviy usullar, innovatsion texnologiyalar.....	611
<i>Karimova Feruza Mo'minovna, Homidova Zarina Rustam qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari yo'l qo'yadigan nutqiy xatolar ustida ishlash jarayonida metod va topshiriqlardan foydalanishning metodik asoslari.....	616
<i>Karimova Kamola Komil qizi</i>	
O'quvchilarni tejamkorlikka o'rgatish bo'yicha bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun uslubiy tavsiyalar.....	622
<i>Kasimov Fayzullo Muxammadovich, Subxanova Ozoda</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchisini kreativ fikrlashga o'rgatishda tipik arifmetik masalalarning roli.....	627
<i>M. M. Qosimova, S. E. Ikromova</i>	
Boshlang'ich sinflarda xalq og'zaki ijodini o'qitishda integratsion metodlar.....	631
<i>Adizova Nodira Baxtiyorovna, Nematova Malika Hikmatovna</i>	
Sun'iy intellekt asosida ta'lim sohasini takomillashtirish.....	634
<i>Raximova Nargiza Mexriddinovna</i>	
O'zbek xalq o'yinlari bolalarni mehnatsevarlikka tayyorlaydi.....	638
<i>Safarova Nigora Oxunjonovna, O'ktamova Sabina Azizjon qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda tenglamalar yechish mavzusida 5E modelidan foydalanish.....	641
<i>Saidova Mohinur Jonpo'latovna, Mansurova Umida Mansur qizi</i>	
Boshlang'ich sinf tarbiya darslarida integrativ yondashuv.....	646
<i>Saidova Gavhar Ergashovna</i>	
Ijodiy topshiriqlar boshlang'ich sinf o'quvchilarida mantiqiy qobiliyatni rivojlantirish omili sifatida.....	649
<i>Shoyeva Yulduz Amin qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari nutqini rivojlantirishda iboralar ustida ishlashning didaktik mezonlari.....	652
<i>To'rayeva Sanobar Sulaymonovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda texnologiya fanini o'qitishda texnik ijodkorlikni shakllantirish.....	657
<i>Tursunova Nozima Ilxomovna</i>	

Individual yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini shakllantirish mexanizmlari.....	661
Xaydarova Malika Djamshitovna	
O'qish savodxonligi darslarida etnopedagogik qadriyatlarining o'rni va ahamiyati	665
Xayrullayeva Dilnoza Nurmat qizi	
Изобразительное искусство Узбекистана на занятиях русского языка как эффективный средство развития речи и формирование эстетической культуры студентов.....	669
Дустова Дилдора Собиржановна	
Моделирование уроков с применением стратегий развития критического мышления	674
Рузиева Майрам Амриловна	
Тема “Развитие духовно-творческого потенциала ребенка как фактор самореализации в социуме”	678
Хасанова Гулшод Касимовна	
Amaliy mashg'ulot jarayonida talabalarning boshqaruv ko'nikmalarini shakllantirish.....	682
Narimbaeva Lola Kuzibayevna	
Developing Feedback Literacy Through Technology-Mediated Feedback in L2 Writing: A Mixed-Methods Approach.....	686
Sabokhat Rakhimova Mirzokhid kizi	

BOSHLANG'ICH SINIF TARBIYA DARSLARIDA INTEGRATIV YONDASHUV

Saidova Gavhar Ergashovna
Buxoro davlat pedagogika instituti
"Boshlang'ich ta'lim" kafedrası dotsenti

ORCID: 0000-0003-3184-0769

Annotatsiya: Ushbu maqolada fanlararo integratsiya, tarbiya fanining maqsadi, boshlang'ich sinf o'quvchilariga tarbiya darslari orqali bilim berishda fanlararo aloqadorlikni integratsiyalash orqali vatanga muhabbat ruhida tarbiyalash hamda hozirgi rivojlanayotgan davrda insonlarning tarbiya faniga bo'lgan e'tiborini kuchaytirish zarurligi to'g'risida fikrlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich sinf, vatanparvarlik, ma'naviyat, ta'lim, tarbiya fani, darslik, integratsiya, ta'lim samaradorligi, integratsion darslar.

Abstract: The article presents ideas about interdisciplinary integration, the objectives of upbringing, the need to educate primary school students in the spirit of love for the Motherland through interdisciplinary integration in providing knowledge through education lessons, and the necessity of increasing public attention to upbringing in the context of the current developing society.

Key words: primary school, patriotism, spirituality, education, upbringing, textbook, integration, educational effectiveness, integrative lessons.

Аннотация: В статье излагаются идеи о межпредметной интеграции, целях воспитания, необходимости воспитания учащихся начальных классов в духе любви к Родине посредством межпредметной интеграции при предоставлении знаний через уроки воспитания, а также необходимости повышения внимания людей к воспитанию в условиях современного развивающегося общества.

Ключевые слова: начальная школа, патриотизм, духовность, образование, воспитание, учебник, интеграция, эффективность образования, интеграционные уроки.

KIRISH

Respublikamizda umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'quvchilarni tarbiyalash mezonlari dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Shaxsning tarbiyasiga bevosita aloqador bo'lgan fazilatlarini singdirish, o'quvchilarning ongida umuminsoniy qadriyatlarni va yuqori ma'naviyatni chuqur singdirish masalalariga ijodiy e'tibor berib kelinmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining tashabbusi bilan 2020-yilda o'zbek pedagogika fani tarixida ilk bor "Tarbiya" yangi fani ishlab chiqildi. Bu borada O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 6 iyuldagi 422-sonli "Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida Tarbiya fanini bosqichma-bosqich amaliyotga joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori qabul qilindi va mazkur qaror bilan umumiy o'rta ta'lim muassasalari o'quvchilari uchun "Tarbiya" fani kontsepsiyasi tasdiqlandi. Qarorga binoan:

Tarbiya fani amaldagi quyidagi fanlarni qo'shish hisobiga tashkil etildi:

1. Boshlang'ich sinflarda o'qitiladigan Odobnoma va Vatan tuyg'usi o'quv fanlari;
2. Yuqori sinflarda o'qitiladigan Milliy istiqlol g'oyasi va ma'naviyat asoslari hamda Dunyo dinlari tarixi o'quv fanlari.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHAHRI

Boshlang'ich sinflarda tarbiya darsi orqali vatanga sadoqat hissini, irodalilik, mafkuraviy immunitet, shuningdek, ularning shaxsiy, hissiy, nutqiy, jismoniy, ijodiy qobiliyatlarini rivojlanishi hamda mehr-oqibatlilik, mas'uliyatlilik, bag'rikenglik, huquqiy madaniyat, mehnatsevarlik kabi muhim fazilatlarini bolalikdan boshlab bosqichma-bosqich shakllantirish va oshirish, shu bilan birga ma'naviy tarbiyani amalga oshirishda o'z xalqining

milliy, tarixiy, madaniy qadriyatlariga hurmat, atrof-muhitga nisbatan ehtiyotkorona munosabatni kamol topishida ota-ona, tarbiyachi, o'qituvchi muhim ahamiyat kasb etadi.

“Tarbiya” darslari farzandlarimizda insof, adolat, iymon-e'tiqod, vijdon va mehr-muhabbat hislarini tarbiyalashga qaratilgan. “Tarbiya” darslari o'quvchilarni xalqimizning unutilayotgan boy tarixi, madaniy va ma'naviy merosi, so'z san'ati, xalq pedagogikasi va milliy qadriyatlari bilan tanishtiradi. Tarbiya fani o'quvchilarda faol fuqaro pozitsiyasini shakllantirish, ularning har tomonlama ijtimoiylashuviga ko'maklashish, samarali hamkorlik qilish, vaqtini mazmunli tashkil etish, milliy, ma'naviy va umuminsoniy qadriyatlarni hurmat qilish, o'zlarining intellektual va ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarishga xizmat qiladi. Yoshlikda olingan bilim, toshga o'yilgan naqsh kabidir. Inson hayotining aynan yoshlik, bolalik davrida o'rganilgan har qanday bilim, ko'nikmalar u ulg'aygach erishgan barcha yutuqlarining kaliti bo'lib xizmat qiladi.

Ulug' allomalarimizdan Abdulla Avloniy tarbiyaga quyidagicha e'tibor qaratgan: “Tarbiya biz uchun yo hayot –yo mamot, yo najot –yo halokat, yo saodat –yo falokat masalasidir” - degan edi. Ta'lim-tarbiya taraqqiyoti mamlakat ravnaqi va taqdiriga daxldor masaladir. Yurtning jadal rivojlanishi, xalqining farovon yashashi davlatdagi yoshlarning ta'lim-tarbiyasi, ularga yaratilayotgan sharoitlarga chambarchas bog'liq.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Hozirgi kunda maktab o'quvchilariga o'tiladigan Tarbiya darslik kitobi o'qituvchilar uchun umumiy qo'llanmalar, ya'ni unda bu tarbiyaga oid tushuncha va masalalar keng qilib tushuntirilib, rasmlar asosida boyitib tasvirlangan. Bundan tashqari, o'quvchilarga bu bilimlarni berish uchun bolalar bilan suhbat tashkil etilib, bu suhbatda o'quvchilar tabiatda qanday turdagi o'simliklar, daraxtlar borligi, ularga qanday munosabatda bo'lish kerakligi to'g'risida o'z mulohazalarini bayon etadilar.

1-sinf tarbiya darsligi mavzular ro'yxatida Vatanparvarlikka bag'ishlangan

1-mavzu: - Vatan ishonchi mavzusi 1-sinfga qadam qo'ygan o'quvchilarning vatan tushunchasi darajasini aniqlash, sinf o'quvchilarining bilimlarini tenglashtirish vazifalasi turadi.

2-mavzu: - Mening mahallamda yashash yaxshi. Bu mavzularni o'zaro fanlar bilan integratsiya asosida tashkil etish, o'qituvchidan pedagogik mahorat talab etadi.

So'zning o'rnini top metodi: O'quvchilarga she'riy parchadan tushib qoldirilgan so'zlar alohida pastgi qatorda saqlanadi. Masalan, ..., vatanim, quv nab ko'rganim, kulganim, ...gulshanim. (P. Mo'min). Tushirib qoldirilgan so'zlar: Vatanjonim, Ko'zim, Istiqbol, O'zbekiston.

Muammoli ta'lim metodi: Ular odatda hikoya shaklida taqdim etiladi va ko'pincha muammoni hal qilishni, o'quvchilardan savolni mustaqil ko'rib chiqishni so'raydi, so'ngra o'quvchilarga uni juftlikda, nihoyat, butun sinf bilan birgalikda muhokama qilish imkoniyatini beradi. Ushbu faoliyat chuqurroq fikrlashni, muammolarni hal qilishni yoki tanqidiy tahlilni rag'batlantirish uchun savollar bilan ideal ishlaydi. Guruh muhokamalari juda muhim, chunki ular o'quvchilarga fikrlash jarayonlarini ifodalash imkonini beradi.

Integrativ yondashuv mazmunan tutash, aloqador, mantiqiy birbirinitaqozo etuvchi va birbiriga singib chuqurlashtiruvchi va kengaytiruvchi o'quv fanlarini integratsiyalash uchun qo'llanilib, yaxlit mantiqiy mukammal bilim, ish-harakat usullari va shaxsiy sifatlarni tarkib toptirishni ko'zda tutadi.

Agar XIX - XX asrlar oralig'ida jahon pedagogikasida A. Gerd, D. Kaygarodov, A. Pavlov singari olimlar boshlang'ich maktabni tashkil qilish, unda olamni anglash jonli va jonsiz predmetlar haqida yaxlit tushunchalarni shakllantirish orqali amalga oshirilsa, o'quvchining biluv faoliyati samarali kechishi haqidagi o'z qarashlarini bayon qilgan bo'lsalar, Y. A. Komenskiy, D. Lokk, M. Pestalotsi, K. Ushinskiy qarashlarida ayni ta'lim samaradorligiga fanlararo aloqa vositasida erishish mumkinligi asoslandi. Ushbu qarash XX asrning oxirgi o'n yilliklariga qadar S. Baranova, N. Talizina, M. Lvov, N. Svetlovskaya, E. Koladin kabilar ishlarida ancha takomillashtirildi. Boshlang'ich ta'limdagi fanlararo va fanga oid tushunchalar aloqadorligiga tayanib ta'lim samaradorligiga erishish yo'llari, usul va vositalar XX asr oxiriga qadar Rossiyalik olimlar N. Drujinina, T. Nazarova, I. Blinova, R. Matyushova tomonidan keng ko'lamda tadqiq qilindi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Chet el ta'limi tajribasi shuni ko'rsatdiki, tabiat va jamiyat haqidagi bilimlarni rivojlantirish uchun asos bo'luvchi integratsiyalashgan fanlar ko'pgina mamlakatlar o'quv dasturlaridan allaqachon joy olgan. Ularda asosiy e'tibor o'quvchilarga boshlang'ich ta'lim orqali faqat o'quv predmetlari asosida bilim berishni emas, balki ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan ko'pgina xorijiy mamlakatlar boshlang'ich maktablarining o'ziga xos xususiyati integratsiyalangan kurslar bo'yicha ta'lim bo'yib qoldi.

Kursning maqsadi bolani dunyo bilan suhbatga tortish, inson, tabiat, jamiyat, fan, san'at bilan suhbatlashadigan; faqat odamlar suhbatlashadigan til bilangina emas, hayvonlar, o'simliklar tili bilan, rassomlar, musiqa-chilar, olimlar foydalanadigan til bilan tanishtirishdir. Boshlang'ich ta'limda “Tarbiya” fanini o'qitishning eng ilg'or

texnologiyalariga asoslanish lozim. Shu ma'noda bunday texnologiyalarning eng muhimlarini diqqatingizga taqdim etamiz.

O'qitishning elektron-modulli texnologiyasi. Bu texnologiya an'anaviy va noan'anaviy dars shakllarida kompyuter asosida o'qitishga tayanadi. Unga ko'ra, kompyuterda maxsus dastur vositasida o'qituvchi tomonidan dars materiallari to'liq tayyorlanadi va ta'lim oluvchilarning imkoniyatlariga qarab taqdim etib boriladi. Bu texnologiyada dars materiallarini yangi ma'lumotlar asosida yangilab borish va multimediyali axborotlarni berish imkoniyatlari mavjud.

O'qitishning masofaviy ta'lim texnologiyasi. Bu texnologiyaga ko'ra, "Tarbiya" fani onlayn tarzida o'qitiladi. Unda ta'lim oluvchilar bevosita virtual aloqaga kirishadi. Ayni paytda, mazkur texnologiyada mustaqil ta'lim topshiriqlari ko'p bo'lishi taqozo etiladi. Ta'lim oluvchilar aynan mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishi bilan fanni o'zlashtiradi.

Ustoz-shogird texnologiyasi. Bu texnologiyaga ko'ra, har bir o'quvchi boshlang'ich sinf o'qituvchilariga biriktiriladi. Bunda har bir o'qituvchi o'z o'quvchisining tarbiyalanish jarayonini kuzatib boradi va bu ishlarni "Tarbiya" fani o'qituvchisi muvofiqlashtiradi. Mavjud ta'limga oid me'yoriy hujjatlar asosida o'quvchisining tarbiyalanganlik darajasi yuqori bo'lgan o'qituvchilar maktab rahbariyati tomonidan moddiy rag'batlantirib boriladi. Mazkur texnologiya boshlang'ich ta'limda "Tarbiya" fanini o'qitishda eng muhim yondashuvlardan hisoblanadi.

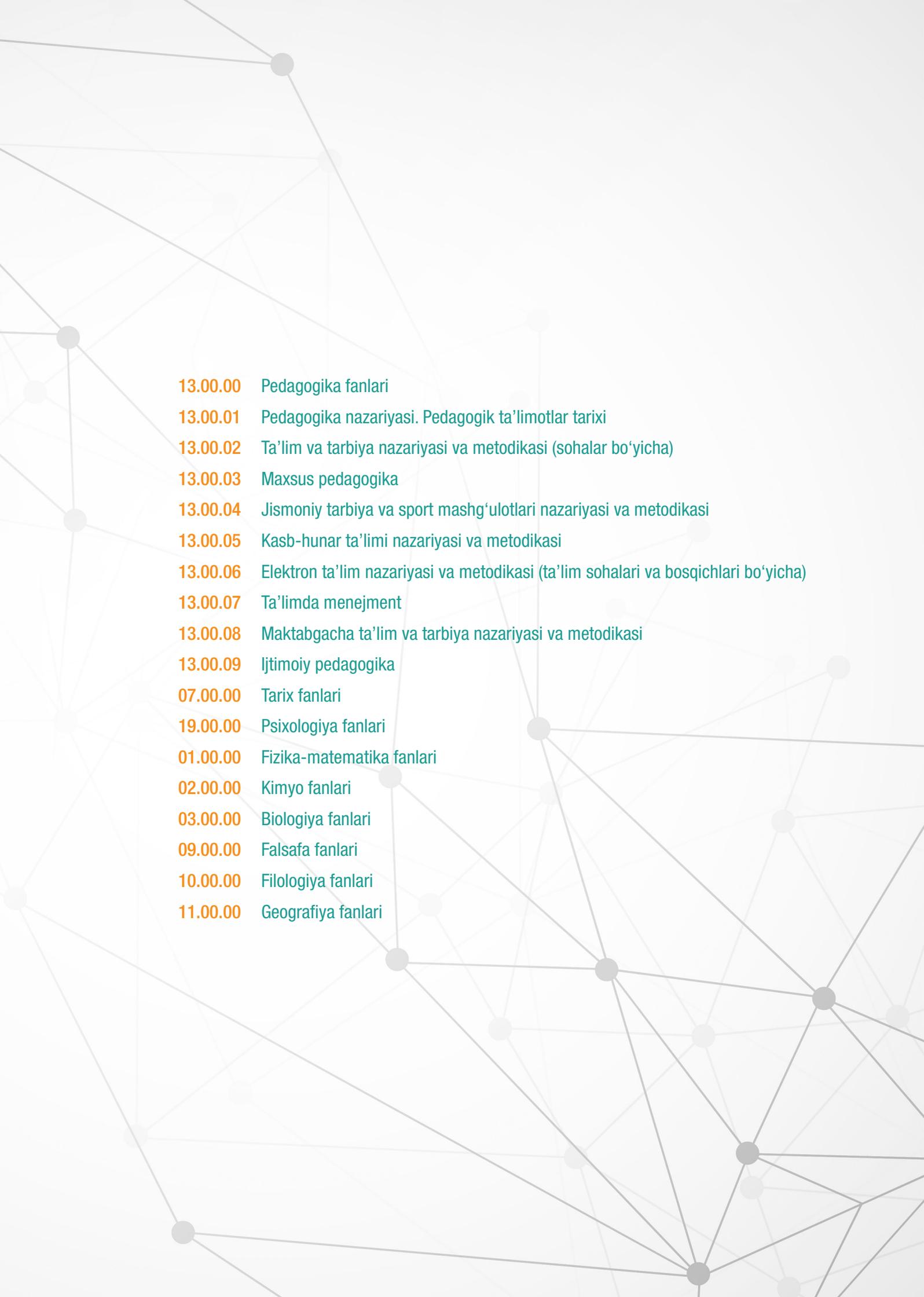
Bizning yondashuvimizga ko'ra, mazkur fanning didaktikasi o'ziga xos tarzda va pedagogik tajribalarning ilg'or yondashuvlari asosida ishlab chiqilishi kerak. Shu sababli oliy pedagogik ta'lim jarayonida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining "Tarbiya" fani didaktikasi bo'yicha tushuncha, bilim va ko'nikmalarini shakllantirishda innovatsion yondashuvlarga asoslanish maqsadga muvofiq bo'ladi.

XULOSA

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, integratsiyalashgan texnologiyalardan foydalanish natijasida pedagogik, psixologik jihatdan ta'lim maqsadlarini amalga oshirishda qulay shart-sharoit vujudga keladi; umumdidaktik talablar uzviylikda bajariladi; o'quvchining vaqti va kuchi tejaladi; ortiqcha ruhiy va jismoniy zo'riq-ishlarning oldi olinadi, ta'lim samaradorligi oshadi. O'quvchilar zarur ko'nikma va malakalarni, tushunchalar hamda bilimlarni o'quv predmetlari mazmunini uyg'unlashtirish natijasida har tomonlama chuqur o'zlashtirish imkoniga ega bo'ladilar.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Mavlonova R., Rahmonqulova R. Boshlang'ich ta'limning integratsiyalashgan pedagogikasi. T., Ilm ziyo, 2009. 49-bet.
2. Ergashovna S. G. (2023). Kompetensiyaviy yondashuv asosida boshlang'ich sinf tarbiya darslarini tashkil etish. Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar, 11, 24-26.
3. Ergashovna S. G. (2023, February). Boshlang'ich sinf tarbiya darslarida kompetensiyaviy yondashuv. In E Conference Zone (pp. 1-4).
4. Саидова G., & Каххорова A. (2022). Xalq og'zaki ijodi orqali o'quvchilarda ma'naviy tarbiyani shakllantirish. Obshchestvo i innovatsii, 3(4/S), 314-317.
5. Ergashovna S. G. (2023). The role of national education in the education of elementary school students through Alisher Navoi's works. International Journal of Advance Scientific Research, 3(06), 192-195.
6. Saidova G. E. (2023). Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv faoliyatini baholashda zamonaviy loyihalardan foydalanish. Conferencea, 33-37.
7. Saidova G. (2023). Boshlang'ich ta'limda modulli ta'lim texnologiyalarni joriy etishning ilmiy-pedagogik asoslari. Tsentr nauchnykh publikatsiy (buxdu. uz), 28(28).

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.